

Velika noč

*Narod ne sme kloniti pred nikomur,
ker njegov čas prihaja počasi, a gotovo*

Življenje se vrača v navidezno mrtvo prirodu. Že zelene travniki, že izgubljajo gozd svojo rjavo zimsko obleko. Studenčki žubore in na njihovih bregovih silijo iz tal pomladne cvetke, v svoji raznolikosti in živahnosti barv prekašajoče še tako dragocene preproge. Ptiki se ženijo v opojnem vzduhu, človeku se širi srce — spet je pomlad, spet je tu vstajenja dan, dan veselja in radosti!

Toda narod, ki bo praznoval letošnji praznik Vstajenja po tradiciji tako, kakor druga leta, v dnu svojega srca gotovo ne more biti vesel. Težke skrbi mu ne dovoljujejo, da bi se radoval, zaskrbljen gleda vsak v bodočnost. Vendar, kakor se vrača vsako leto pomlad in z njo vstajenje, tako upa tudi narod, ki je v svoji duši vedno optimist, da tudi njemu napočijo boljši in svetlejši časi.

Gospodarska stiska, ki danes brez izjeme pritiska vse stanove našega naroda, ne dopušča, da bi se veselili in radovali lepega praznika Velike noči tako, kakor smo se ga v onih časih, ko se je živelo mnogo lažje kakor danes. Poleg majhnega zaslužka ječi naše gospodarsko življenje še pod pezo javnih dajatev, ker napisano je v sv. pismu: «Dajte Bogu, kar je božjega in cesarju, kar je cesarjevega.» Zadnji del tega izreka pa pobira danes v vseh evropskih državah take ogromne dajatve, da bi bilo res dobro, če bi ga uveljavili v njegovem prvotnem smislu.

Brezposelnost raste, ta rak-rana moderne družbe, in zaskrbljeni voditelji narodov skoro ne vidijo izhoda in sredstva, ki bi to nevarno bolezen, katera ne ubija le telesa, temveč tudi duh človekov, moglo ozdraviti. Saj naletimo neredko na primere, da se onega, ki nima kruha, kratkomalo obsodi kot delomržeča, ki ga je treba zapreti v prisilno taborišče, da ne bi kvaril družbe. Pa ne le brezposeln delavec, marveč tudi brezposeln inteligent, profesor, inženjer in zdravnik, vsi spadajo v eno in isto kategorijo, če nimajo denarja, danes, ko je Mammon zavzel mesto Gospodovo v svetu.

Sicer pa so nam obljubljena velika javna dela, ki naj bi vsaj deloma odpomogla veliki brezposelnosti, ki tare zlasti naše slovensko ljudstvo, in prinesla nekaj denarja v naše izsušeno gospodarsko življenje. Slišimo obljube o novi železniški zvezi s Sušakom, zlasti pa o veliki moderni avtomobilski cesti, ki naj bi vezala osrednjo Evropo z našimi pristanišči, z oknom v veliki svet. Tudi o drugem železniškem tiru Zidani most—Zagreb in o daljnem popraviljanju naše glavne ceste na Gorenjsko se mnogo govori, pa si želimo, da bi vsi ti načrti bili res v kratkem času izvedeni.

Želimo si tudi, da bi bile tudi vse zahteve našega kulturnega življenja izpolnjene, da bi naše vseučilišče in naše gledališče ne le vegetirala, marveč da bi se oba razvila v velika mogočna zavoda, ki bi lahko služila za vzor vsemu jugoslovanskemu kulturnemu življenju. Da bi se sveže sile naše doraščajoče mladine ne trosile brez koristi in brez izgledov, da bi po težki in naporni dobi stradanja več ne gledala z obupom v srce, kje si pribori majhen košček kruha, to je iskrena želja nas vseh.

Kakor je kruh potreben otrokovemu telesu za življenje, tako je svoboda potrebna njegovemu duhu. Svoboda ne le za onega, ki je na oblasti, marveč tudi za onega, ki mora glodati suhi kruh opozicije. Zato ni čuda, če si narod želi svobode tako, kakor si narava želi svojega življenja. Slišali smo prijetne glasove ob zadnjih debatah v parlamentu in senatu iz najmerodajnejših krogov, da bo narodu ta svoboda v kratkem vrnjena, kar bi mu gotovo bilo zares lep priruk k veseli Veliki noči.

Zalosten čas je. Vendar Velika noč je velik praznik upanja, a brez upanja ne bi bilo življenja. Saj naš narod ni nikdar izgubil nade, še v mnogo težjih časih ne, ko ga je davil vse strašnejši sovražnik, kakor pa so tegobe našega časa. Še v časih vojne vihere, ko smo stradali in so nas pritiskale poleg telesnih muk še skoro hušše duševne muke, smo upali in bili malone prepričani, da morajo za temnimi časi priti tudi svetli, jasni dnevi. In tako se je tudi zgodilo. Kakor tedaj, tako tudi sedaj: Glave kvišku, v neomajnem zaupanju, da nas bosta naša vera in naša volja pripeljali v novo in svetlo Veliko noč!

Dr. M. Korun:

Jedro problema

**Splošna zahteva naše dobe je demokratizacija
vsega javnega življenja**

Smatramo, da je stalno razpravljanje o tem, da li smo Slovenci, Hrvati in Srbi en narod ali trije, brezplodno in dobri stvari škodljivo.

Dejstvo je, da smo trije narodi, vsak s svojim jezikom, s svojo kulturo, s svojo zgodovino, skratka z vsem obeležjem naroda. To dejstvo se ne da zanikati, ni ga tudi treba dokazovati.

Zgodovinsko dejstvo je dalje, da so se slovenski, srbski in hrvaški narod borili v času svetovne vojne vsak na svoj način in v okviru danih možnosti za svojo samood-

ločbo in samostojnost. Izjavili so ob koncu svetovne vojne in se vezali, da hočejo živeti v eni državi. To so tudi dosegli in so s tem postali en političen narod, najsi bi bila država, v kateri žive, urejena tako ali drugače.

Proti državnim skupnosti ni nihče — razen maloštevilnih plačancev Rima in Habsburžanov —; nasprotno, v teku let se je še bolj jasno utrdilo spoznanje, da izven Jugoslavije za nas ni življenja.

Ker je stvar taka, nima vprašanje, če smo Hrvati, Slovenci in Srbi trije narodi ali ne, v državno-

Vesele in blagoslovljene velikonočne praznike

želita

vsem čitateljem, naročnikom in inserentom
uredništvo in uprava

pravnem in mednarodnem oziru nikake usodne pomembnosti, nego je postalo popolnoma notranje-politično vprašanje.

Zakaj pa je postalo tako važno, kako naj se reši?

Ali je narodno-kulturni razvoj Slovencev, Hrvatov in Srbov kot narodov v naši državi ogrožen, ali je strah pred raznarodnenjem glavno gibalno za novo notranjo ureditev?

Mislimo, da ne, kajti nihče ne more resno trditi, da bi bil narodni obstoj Slovencev ali Hrvatov v Jugoslaviji kdaj resno ogrožen.

Razlog je povsem drug: Boj gre proti gospodarski hegemoniji enega dela države. Slovenski in hrvaški, pa tudi nekateri srbski deli države nimajo praktično prav nobenega vpliva na razdelitev na njihovem ozemlju pobranih dohodkov in na vodstvo gospodarske politike. Vodi se taka politika finansiranja, da žive nekateri deli države na stroške drugih, dostikrat siromašnejših, katerih najskromnejše potrebe ostanejo nezadovoljene. Togo centralizirana in zbirokratizirana državna uprava je nesposobna in korumpirana ter živi v prepričanju, da so državljani zaradi nje, ne pa ona radi njih. Po enem šilu in kopitu se upravlja cela država ter rešujejo vsi problemi, najsi so zadovoljujoče rešljivi samo lokalno.

Globoko utemeljeno nezadovoljstvo s takimi razmerami je dobilo izraz v zahtevi po drugačni ureditvi države. Nezadovoljstvo ne vlada samo med Hrvati in Slovenci, nego tudi med Srbi, čeprav je dobila v prvi vrsti med Hrvati

Mihelčič Ivan, Ljubljana:

Vstajenje naših obrtnikov

**je mogoče le ob krepkem samozavestnem
sodelovanju vsega stanu**

Z obnavljanjem narave se tudi obnavlja in pripravlja delo v obrtniških delavnicah za nastopajočo sezono. Izgledi za delo niso preveč razveseljivi, čeprav je v obrtniških obratih nakopičenega mnogo administrativnega dela s proračuni, saj danes vsakdo za še tako majhno delo, kar svoječasno ni bil običaj, zahteva proračun.

Veliko je bilo govora o novogradnjah, od katerih pričakuje obrtnik zaposlitve in zaslužka. Toda vse fantastične govornice so se razblinile v nič, tako da stoji obrtništvo pred pomladansko sezono takorekoč brez vsakih izgledov na delo. Mnogo so k temu pripomogle tudi zvišane cene surovin in gradbenega materiala, kar je marsikoga odvrnilo od že sklenjene gradnje, adaptacije i. t. d. Lansko leto se je izjemno gradilo tako poceni, kakor že morda 10 let ne. Zato pa marsikoga presečejo letošnje nove cene, ki so se v nekaterih strokah zvišale do 30% ali pa še več.

Današnji zaslužek obrtnika je zelo skromen in lahko trdimo, da povprečno ne dosega niti 10%; precej pa je takih, ki delajo zgolj za kritje režije. Da je temu res

— vsled njihove državno-pravne ideologije —, svoj poseben, narodno povdarjeni značaj.

Vsi smo si edini, da je nova notranja ureditev države potrebna. Nismo si pa edini o tem, če je ta problem rešljiv v okviru sedanje ustave na ta način, da se izgrade samouprave, ki jih, kakor pravijo, današnja ustava omogoča. Ta lek priporočajo predvsem vsi sodelavci v dosedanjih avtoritativnih režimih.

Po našem mnenju današnja ustava ni pripraven inštrument za novo ureditev države. Predvsem ne, ker samouprave, kakor jih more dati sedanja ustava, ne bi dale dovoljne finančne samostojnosti posameznim pokrajinam, pa tudi ne formalne možnosti, da se pokrajinske zadeve rešujejo samostojno. Dvomljiva blagodat centralizirane uprave bi ostala še naprej v skoro vseh panogah uprave.

Nadaljni tehtni formalni pomislek je ta, da bi se mogla z zakonom, na podlagi današnje ustave izgrajena samouprava vsak hip ukiniti ali počasi demontirati. Vsaka vlada in večina v parlamentu bi imela možnost, da samouprave z zakonom spreminja po mil volji. Vse to bi ustvarjalo stalen nemir in negotovost v našem notranjem političnem življenju, ki tako nujno potrebuje miru.

Končno mora dobiti današnje nedemokratsko politično življenje v državi nove temelje. Tega mnenja je ogromna večina Slovencev, vsi Hrvati, pa brez dvoma tudi večina Srbov.

Kadar pride čas za to, se bo to javno pokazalo.

POLITIČNI
TEDEN

Pod navideznim političnim za-
tišjem se da spoznati, kakor da bi
preživljalo naše notranje politično
življenje globoke izpremembe.
Ideja mogočne srbske fronte,
ustvarjene na demokratičnih in
svobodoumnih načelih, ki se je ro-
dila pred dobrim mesecem v Beo-
gradu, izgleda, da ni bila le tre-
nutna želja, ki kmalu zamre in iz-
gine, marveč da so se vsi vodilni
srbski opozicijski politiki te ideje
z zanosom in požrtvovalnostjo
oprijeli. Ideja hrvatstva, ki so jo
danes na Hrvaškem pobogovili,
ima očitno svojo reakcijo tudi
v srbskih masah.

Mogoče si tako lahko tolmači-
mo odločitev g. Ljube Davidovića,
da skliče glavni odbor bivše De-
mokratske stranke. Znano je tudi,
da se istočasno vrše razgovori
med ostalimi srbskimi opozicijski-
mi skupinami, da bi se dosegla ista
linija in isto stališče do vseh naj-
važnejših državnih problemov. Za-
enkrat še ni znano, kako daleč so
uspeli ti razgovori demokratov s
srbskimi kmetijci in radikali, ven-
dar je dober znak, če se je bivša
Demokratska stranka odločila za
sklicanje svojega glavnega od-
bora.

Tudi drugih manjših dogodkov
v našem političnem življenju, ki bi
sami po sebi ostali neopaženi, pri-
ča, da se pod navidezno mirno po-
vršino dogajajo za bodočnost ve-
liki dogodki. Tako vidimo, da dva
srbska poslanca, izvoljena na listi
g. dr. Mačka, zapuščata g. dr.
Mačka in da izstopajo važni srbski
poborniki bivše SDS, ki je sedaj
v tesni zvezi z g. dr. Mačkom v
Beogradu iz stranke, češ, da je
neaktivna, oziroma da ne ščiti do-
volj srbskih interesov. Prav tako
je opažati po nekaj prečanskih
krajih, zlasti pa med Srbi v Liki,
ki so doslej po večini bili organi-
zirani v bivši Samostojni demo-
kratski stranki, neki nemir, ki ne-
redko dovaja do tega, da pristaši
zapuščajo stranko. Posebno zna-
čilen je v tem primeru izstop do-
sedanjih pristašev SDS v Vrgin-
mostu, ki so se vrnili nazaj v biv-
šo Demokratsko stranko. G. Ljuba
Davidović je radi tega pisal
svojim novim pristašem v Vrgin-
most pismo, ki je pa v krogih SDK
koalicije povzročilo mnogo slabe
krvi. Vse stranke so pač občutljive,
kadar se jim love pristaši. Ne-
povoljen utis je tudi naredil v kro-
gih SDK koalicije članek, ki je
pred kratkim izšel v «Odjeku»,
glasilu Demokratske stranke v
Beogradu, kjer se bivši samostalni
obrnava kot desidenti, ki jih je
treba pripeljati nazaj v stranko.

Vsi ti znaki kažejo, da se pola-
goma poraja ob hrvaški fronti tudi
srbska fronta. S tem bi se pola-
goma marsikaj izpremenilo v no-
tranjepolitičnem življenju jugoslo-
vanskega naroda. Vprašanje legi-
timacije za rešitev hrvaškega
vprašanja ne bi bilo več težko re-
šiti. V Zagrebu se pa na svoji li-
niji tudi čutijo zelo močne, kakor
je pokazal odločen nastop vod-
stva bivše HS stranke napram
frankovcem in klerikalcem po na-
padu na upravo «Hrvaškega
dnevnik». Položaj se čisti počasi,
toda gotovo.

Vodstvo srbskega dela Združene
opozicije bo prirajalo odslej vsako
nedeljo redne velike javne shode
pod gestom, naj se združijo vsi de-
mokratični elementi v eni fronti.

Napačno bi se razumelo, če bi
kdo mislil, da je treba delo razde-

Aleluja 1937

*Po logih, tratah in poljanah zdaj cveti
z vijolico bel zvonček ob trobentici.*

*Pomlad objema svet in že Velika noč
odpira vrata vseh domov, palač in koč.*

*Gospod, ki vstal je in premagal groba mrak,
namerja v čista ljudska srca svoj korak.*

*Najbednejšim, obupanim pač dal bi rad
življenje novo, srečo, solnce in pomlad.*

*Pogled Njegov na bedi silni je obstal,
ga čut sramu, bolesi, tuge je navdal.*

*„Kako skrbiš za brata, črni Kajnov sin,
mar res ne vidiš solz, krvi in bolečin,*

*ki tvoja roka brezobzirno jih deli,
namesto da bi lajšala mu težke dni?!“*

*Ljubezen bratovsko pokaže oni vsaj,
ki rad deli s teboj poslednji svoj grižljaj;*

*Za vse imel bi dosti dela, kruha svet,
če vsak bi bratovske ljubezni bil prežet.*

*Za rajo letos ni vesel Vstajenja dan,
pravice si želi prav sleherni zemljan*

in vse navdaja ena prošnja in en duh:

*„Daj Bog nam vsem vsaj črni naš vsakdanji
kruh!“*

ponehal šum in čebljanje. Nad literarnim salonom je razprostrla svoje peruti strašna ptica: dolgočasje.

Da reši situacijo, je gospa Ardenova naprosila gospodično Rodinardovo, mlado in lepo umetnico na glasovirju, da gostom nekaj zaigra. Umetnica se ni dala dolgo prositi, temveč je sedla h glasovirju, stresla glavo, snela prstan, ki ga je položila poleg not in pričela igrati. V salonu je postalo tiho. Iz glasovirja se je razlil orkan zvokov, pri tem pa se je ubogi instrument divje stresal, ječal in gugal, dokler ni na koncu izbruhnila pravcata burja občudovanja, ki je našla svoj izraz v frenetičnem ploskanju. Gospodična Rodinardova je zardela in ni vedela, kako naj se zahvali.

Tedaj pa je nenadoma kriknila in iz njenih nasmejanih ust se je iztrgal prestrašeni: «Oh!» —

«Za Boga, prstan je izginil! Kje vendar je?!»

Prstana je res zmanjkalo z glasovirja. Ni tudi bilo čudno, ker je za časa produkcije glasovir skakal in plesal v nič manj groteskni figurah, kakor gospodična Rodinardova sama.

Vsi so pričeli iskati prstan. Gospodje so se po kolenih plazili po tleh, brisali z rokavi prah izpod omar, privzdigovali in preobračali preproge ter vtikali svoj nos prav povsod in v vse, toda zaman. Njihov trud je bil brezuspešen, čeprav so vse premešali in postavili na glavo. O prstanu ni bilo ne glasu, ne sledu.

Umetnica se je spustila v obupen jok. Hlipajoč je komaj izdala iz sebe, da ji je briljantni prstan najdražji spomin, ker ga je podedovala po svoji materi... Oh, kakšna nesreča. Vsi navzoči so jo sočutno tolažili... Tudi gospod Arden je bil ves obupan. Razpoloženje je bilo zares mučno in nevdržno, ko je naenkrat gospa Ardenova naprosila družbo za trenutek posluha:

«Nadvse spoštovani gostje,» je govorila z mirnim glasom, «nobene vzroka ni, da se razburjamo. Nocoj se je zbrala tukaj tako različna in izbrana družba, da ne more biti niti govora o kakem sumničanju. Menim, da je nekdo v šali vzel prstan in se zdaj seveda nahaja v precej neprijetnem položaju. Predlagam torej, da ugagnemo luč za dve minuti, v temi pa bo šaljevec vrnil prstan na tale majhni srebrni krožnik, ki ga polagam na tole mizico...»

V naslednjem trenutku je v salonu nastala popolna tema. V mrtvaški tišini se je prav razločno slišalo, kako nekdo po prstih stopa k mizici. Nekaj je zazvenčalo, zaslišalo se je zopet pritajeno plazenje nazaj in nato je nastala ponovno grobna tišina.

Z glasnim vzdihom olajšanja je gospa Ardenova zopet prižgala luč. Literarni salon je plaval v razkošni razsvetljavi. Gospodična Rodinardova, nekoliko zaslepljena zaradi prezarke svetlobe, je z zadovoljnim nasmeškom krenila proti mizici. Toda prstana ni bilo. Še več: brez sledu je izginil tudi — srebrni krožniček.

Protekcija in pol

V sobi stoji pred gospodom direktorjem, ves skrušen in majhen, mlad človek, ki mu iz oči sije vroča želja po uslišanju njegove prošnje.

«Vi se torej priporočate kot knjigovodja... Vašo ponudbo bom vsekakor vzel, toda iskreno povedano, ne morem vam dati niti trohice upanja. Vi ste že sedemindeset let po vrsti, ki se je do slej javil za to nameščenje.»

«Oprostite,» odgovori mladenič in potegne iz žepa neko pismo, «tukaj je imam pismo od presvetlega gospoda Juriča za vas. Prosim, bodite tako ljubezni in prečitajte ga.»

Gospod direktor se naenkrat ves spremeni in postane nenavadno prijazen.

«Ah, presvetli gospod Jurič vas priporoča? To je potem nekaj čisto drugega, dragi prijatelj. Kako je vaše cenjeno ime? Podlipnik... da. Bodite prepričani, da bom vašo ponudbo takoj najtopleje priporočil direkciji.»

Mladenič se je poslovil od gospoda direktorja, najlepše se mu zahvaljujoč na ljubeznosti.

Direktor je motril znani rokopiš ekselence Juriča in prej, preden je utegnil pismo odpreti in prebrati, ga je poklical k sebi generalni direktor v neki zelo važni in nujni zadevi. Direktor vrže pismo v stranski predal mize z namenom, da ga prečita takoj, ko se vrne od generalnega direktorja.

Medtem pa, ko se je vrnil v svojo sobo, se mu je zazdelo, da pomeni čitanje Juričevega pisma zgolj izgubo časa in da je zato povsem nepotrebna stvar. Sicer je pa danes prečital že toliko takih pisem, da ne bi izvedel nič novega. Vsak drugi mladenič, ki se mu je danes predstavil kot kandidat za prosto mesto, je prišel s

pismom tega ali onega protektorja.

«Naravno, presvetli gospod Jurič, to je ena najvplivnejših osebnosti,» je govoril sam pri sebi gospod direktor, «njemu se taka malenkost nikakor ne sme odkloniti.»

Tri dni pozneje je mladi gospod Podlipnik nastopil mesto knjigovodje. Bil je res nadvse priden, točen in vesten. Leto dni nato je postal šef nekega oddelka, čez dve leti pa direktorjev tajnik. Vskladno je vedel, da bo Podlipnik pri naslednjem napredovanju postal direktorjev namestnik.

Nekega jutra je iskal Podlipnik neki spis v predalu svojega predstojnika, gospoda direktorja. Silno se je začudil, ko mu je ob tej priliki padlo v roke neodprto pismo presvetlega gospoda Juriča, kateremu je moral biti hvaležen za svojo sijajno karijero. Z nekim čudnim občutkom v duši je Podlipnik odprl pismo in bral:

«Nadvse spoštovani gospod direktor!

Dragi prijatelj! Tale sitni mladenič me neprestano nadleguje, da Ti pišem v njegovem interesu. Nikakor se ga ne morem otresti, zato ga pošiljam k Tebi, da mu poveš svoje mnenje. Stori mi boš veliko uslugo, če ga vržeš po stopnicah, da se nikdar več ne vrne ne k meni, ne k Tebi.

Vedno pripravljen za protiuslugo, ostajam Tvoj zvesti prijatelj Jurič.»

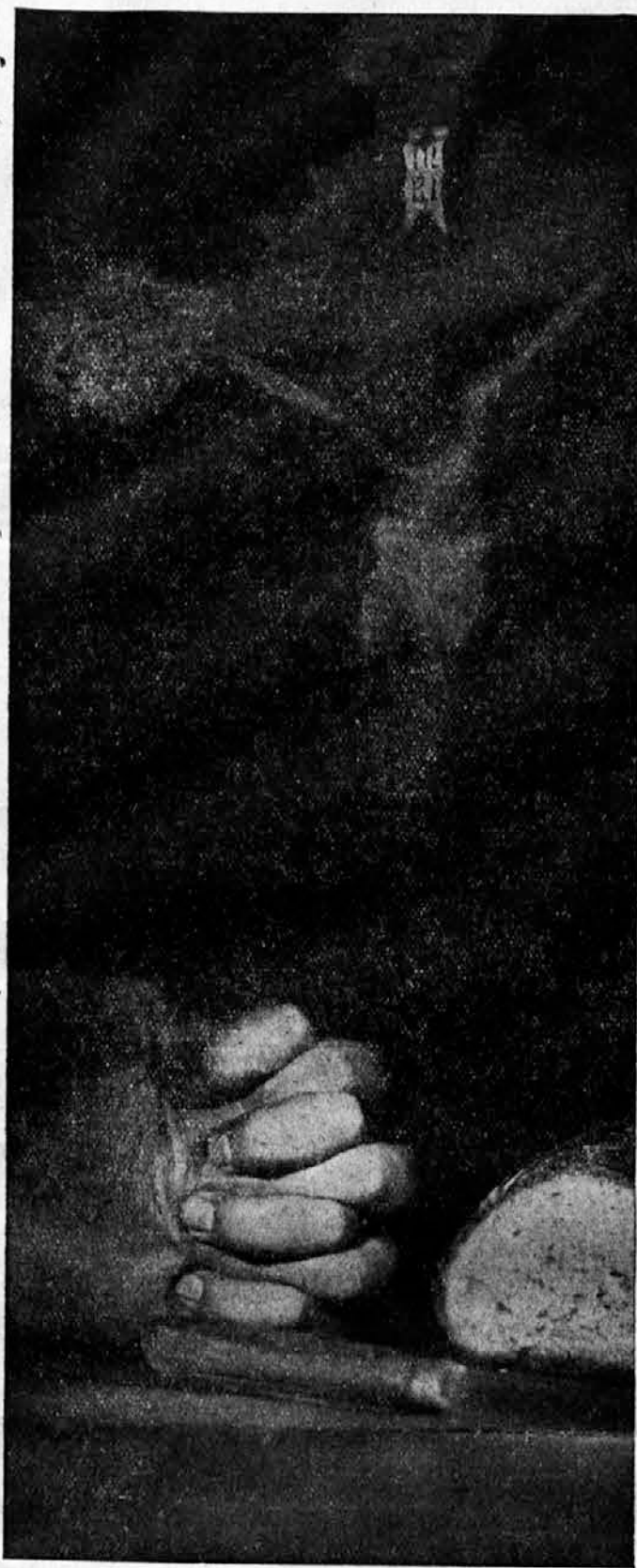
Filmski igralec in igralka se razgovarjata:

«Draga moja, kje bova pa proslavila najino zaroko?»

«Dragi moj, za nekaj časa jo bova morala še preložiti.»

«Zakaj vendar?»

«Ah, v nedeljo imam še prej eno poroko! Upam pa, da se bom kmalu ločila!»

Paul Reboux:

Literarni salon

Gospa Ardenova je morala uporabiti vso moč svoje zgovornosti, da prepriča svojega moža o važnosti in nujnosti prirejanja umetniških literarnih večerov v njenem domu. Če se človek preseli z dežele v Pariz, potem se mora — to je bil princip gospe Ardenove — predvsem pobrigati za sebi enako, profinjeno družbo. Le tako se da v družabnem pogledu zadostiti vsem svojim obvezam. Dosegi tega namena pa služijo predvsem družabne večerje.

Čeprav ni mogla prepričati svojega moža (ki je imel plešasto, toda precej trdo glavo), je gospa Ardenova vendar dosegla toliko, da je njen mož s težkim vzdihljajem naposled ipak dal svoj pristanek. Še celo več: bil je celo spoznaven za prirejanje literarnih večerov.

Literarni večerji so bili delikatna in bolna točka v življenju gospoda Ardena. Ko se je pred nekaj leti oženil in preselil v Pariz, je bila njegova žena ljubka in prijazna provincijalka, vzorna soproga, ki je z nedeljeno spretnostjo gojila slikanje in glasovir, obenem pa je bila neke vrste univerzalni talent, skrbno pazeč celo na to, da so bila tudi njena pisma pisana v dobrem, lahkem slogu. Gospod Arden si je lepo zamišljal skupno bodočnost:

po rojstvu prvega in edinega otroka bo njegova žena nepreklicno prekinila svoje zveze z muzami in se bo rajši docela posvetila gospodinjstvu.

Toda ni bilo tako! Gospod Arden je nekega dne predstavil svojo soprogo nekemu svojemu tovarišu iz urada, ki sta ga pozneje tudi večkrat vabila na kosilo. Gast je medtem, ko je gospod Arden po kosilu užival svoj sladki počitek, vodil dolge razgovore s hišno gospodinjstvo. Razgovor se je stalno gibal okrog literature in gospa Ardenova je pripovedovala, da je kot dekle pisala svoj dnevnik, zdaj pa da se je navadila, da vse dnevne dogodke popiše v obliki majhnih, zaokroženih skic.

Kakor je to že običajno, se je pustila dolgo prositi, naposled je pa vendarle pokazala nekaj teh novelic. Tedaj se je izkazalo, da je gost prav za prav pisatelj in sotrudenik nekega majhnega lista — čigar imena pa gospa Ardenova še nikdar ni slišala — in da bo v kratkem izdal lastno knjigo... Gospa Ardenova je napeto in razburjeno poslušala, kako pisatelj hvali njen talent:

«Gospa, čestitam! V teh skicah se skriva izreden genij... Zapupajte v mojo sodbo: kot pisateljica boste dosegli še svetovno

slavo... Še danes morate začeti pisati velik roman! Nikar ne odlašajte! Concourtova nagrada vam ne uide...»

S tem dnem se je pričela v življenju gospe Ardenove nova doba. Jedilnico je preuredila v svojo delovno sobo. Odslej so pogrinjali le še en ogel velike mize, ker so bile ostale tri četrtine posute z raznimi rokopisi, knjigami, beležkami in listki. Gospod Arden se je počutil nekako tako, kakor kokoš, ki je izvalila laboda... Začudeno je poslušal svojo ženo in ji je sčasoma vedno manj nasprotoval.

Tako se je porodila ideja o prireditvi literarnega večera... Gospa Ardenova in njen literarni salon! Ljubezni tovariš-literat je sestavil obširno listo revijskih direktorjev, umetnikov, športnih primadon, igralcev, bilo pa je med njimi tudi nekaj članov akademije.

«Morda pa ti slavni ljudje ne bodo hoteli sprejeti vabila in ne bodo prišli, se je zbala gospa Ardenova.

«Z nekoliko odpovedmi moramo računati,» se je glasil modri odgovor, «zato sem tudi napisal trikrat več imen.»

In zares! Pri večerji je bilo prav lepo število ljudi, ki so napolnili salon gospe Ardenove. Pojedli so sendviče in sladkarije, popili fino vino in se ves čas navduševali ter brbljali. V začetku je bila gospa Ardenova zadovoljna z uspehom literarnega večera. Prva ura je potekla v izvrstnem razpoloženju... toda nato je kar nepričakovano

Anton Kovačič, Rožna dolina:

Za gospodarsko politiko

Narod hoče otipljivega gospodarskega dela in ne dnevne politike sitih

Živimo v času, ko se v našem političnem življenju ne posveča skoraj nobena pažnja **gospodarskim in socialnim vprašanjem**. Ozračje je prenapolnjeno z najrazličnejšimi strankarsko-političnimi gesli, razpravlja se o tem, ali smo trije ali en narod, govori se o upravni preureditvi države in namesto gospodarskih zakonov, ki naj bi prinesli materialno zadovoljstvo našemu narodu, se pojavlja v ospredju predvsem zahteva po političnih zakonih.

Mnenja sem, da je tako politično delo škodljivo in da nas vodi z neverjetno naglico v propast. Priznavam, da so politični zakoni potrebni, vendar se mi zdi, da z njimi naš narod še približno ne bo zadovoljen, kajti oni njegovega materialnega položaja ne bodo izboljšali. **Narod bo zadovoljen šele takrat, ko se mu bo dobro godilo.** Ko bo sit, se bo šele lahko navduševal za razna politična gesla in takrat jih bo tudi lahko trezno presojal. Dokler pa tega ne bo, bo še nadalje naseljal tistim, ki ga želijo pod krinko lažne demokracije pridobiti za svoje temne namene.

Nastaja vprašanje, kako naj se dela, da se bo naše narodno gospodarstvo poživelilo in da bo kmet lahko prodajal svoje pridelke za tak denar, da bo zanj lahko kupil vse tiste industrijske proizvode, ki jih potrebuje ter da ne bo več pel boben pred njegovo, s krvavimi žulji vzdrževano hišo?

Ker se merodajni krogi ne zga-nejo, je treba seči po samopomoči. Kmet in obrtnik naj se organizirata v gospodarske organizacije,

kjer naj s skupnim delom dosežeta boljše pogoje za svoj življenjski obstoj. Treba je, da se grupirata v močne celote na podlagi **gospodarskih in ne političnih načel**. Za našega malega človeka je bil problem narodnega edinstva rešen s tistim trenutkom, ko je prišel v sedanjo državno zajednico. Danes se lahko okrog tega problema prepirajo samo siti ljudje, tisti pa, ki z največjimi mukami bijejo boj za svoj obstanek, hočejo, da se jim v tej državni zajednici, ki jo ljubijo in za katero so vedno bili in so pripravljeni doprinesati največje žrtve, **zagotovijo človeka dostojno življenje.**

Naš mali človek danes noče več, da bi se ga varalo s praznimi gesli političnih strank. **On hoče otipljivega gospodarskega dela.** On želi naši državi čim svetlejšo bodočnost, pri tem se pa globoko zaveda, da te bodočnosti ne more biti, če so široke narodove plasti do skrajnosti obubožane. On tudi dobro ve, da rodi siromaštvo in neprestana borba za obstanek nezadovoljstvo in obup, oboje skupaj pa sovražstvo do okolice, v kateri živi. In v tem sovražstvu postaja apatičen, apatičnost pa je lahko državi v največjo škodo in nesrečo.

Zato kličem vsem tistim, ki imajo blagor naroda in države pred očmi: **Združite se v močne gospodarske grupacije**, ki bodo zmogljive ustvariti boljše razmere, pa tudi odločno pritisnite na tiste, ki nočejo razumeti, da je pametna gospodarska politika temelj napredka in boljše narodove ter državne bodočnosti.

Beseda o davčnih izvršiteljih

Nujna potreba izboljšanja položaja ljudi, ki vrše najnehvaležnejšo službo med narodom

Nihče najbrž ne bo mogel zanikati resnice, da so davčni eksekutorji med vsemi državnimi uslužbenci med narodom ne le najmanj priljubljeni, temveč nasprotno po večini celo močno sovraženi, čeprav je njihova služba med vsemi ostalimi nedvomno med najnapornejšimi, najodgovornejšimi in seveda najnehvaležnejšimi. Toda z ozirom na samo njeno potrebo se ne da ničesar reči. Tako je in tako bo ostalo!

Pač pa se da precej govoriti o **življenjskih razmerah in potrebah** tega stanu. Nujnost rešitve in izboljšanje tega vprašanja je našla svoj glasen odmev tudi pred dnevi v narodni skupščini, kjer so razni poslanci v svojih izvajanjih zahtevali, v tem pogledu **temeljito remeduro**. Iz njihovih govorov je bilo razvidno, da se v zadnjem času uvaja v delokrogu davčnega oddelka finančnega ministrstva pri vseh podrejenih mu davčnih upravah v državi nova zakonjena praksa, da se **pri davčnih upravah več ne postavljajo arhivski uradniki in zvaničniki**.

Pač pa je tudi znano, da obstajajo pri davčnih upravah stalni **eksekutivni fond**, v katere se ste-kajo vsi dohodki iz prodaje raznih uradnih obrazcev in iz eksekucijskih stroškov, ki se zaračunajo vsakemu davčnemu zamudniku, ki povzroči izvršbo. Na ta fond pa se sedaj nastavljajo le **provizorični eksekutorji**, čeprav je med njimi večina takih, ki imajo **po 4 do 6 gimnazijskih razredov, ali pa celo veliko maturo in včasih tudi fakultetsko izobrazbo**. Vsi ti uslužbenci ne morejo postati arhivski uradniki in zvaničniki, čeprav vrše vse posle od navadnega dostavjalca do davčnega referenta. Brez ozira na šolsko izobrazbo in na ženo in otroke prejemajo mesečno po 600 do 900 Din, da ne govorimo tudi o pogostih primerih, ko zavisi služba teh bednikov zgolj od osebne naklonjenosti samega šefa. Vsak tak posameznik, čeprav ima tudi fakultetsko izobrazbo, je v svojem poklicu **nižji** od vsakega stalnega davčnega sluga, ki morda nima niti cele ljudske šole.

Redki tudi niso primeri, da je

tak začasni izvršitelj za najmanjšo napako ali pregrešek takoj občutno kaznovan, pogosto pa tudi brez nadaljnega odpuščen iz službe in vržen na cesto z ženo in otroci. V primeru boleznij nima niti za en sam dan pravice na letni dopust. Če pa zaradi bolezni izostane več dni po vrsti, izgubi službo. Iz tega se jasno vidi, da uživa danes **vsaka služkinja večjo socialno zaščito**, kakor pa ti državni uslužbenci.

Te razmere se morajo **brezpogojno** spremeniti, saj vendar ne primanjkujejo sredstva za to. Tudi pri davčnih upravah se morajo uvesti stalna mesta arhivskih uradnikov in zvaničnikov, na katera naj se postavijo dosedanjí začasni eksekutorji, ki naj se jim vštejejo v pokojnino tudi vsa leta, ki so jih doslej prebili na svojih odgovornih mestih, na katerih včasih celo prihajajo v smrtno nevarnost, da se o ostalih nevšečnostih niti ne razgovarjamo.

Težave kmečkega stanu

Kadar bo dobro kmetu, bo dobro vsemu svetu

Nedvomno je med vsemi stanovni **kmečki stan najstarejši** in za vse človeško življenje **najvažnejši**. Vse, kar se je skozi stoletja razvilo, ustvarilo in izpopolnilo, vse to ima svoje korenine v prvotnem, kmečkem stanu. Kmetijstvo, ki je bilo v svojem začetku zelo primitivno, se je do danes silno razvilo in je ostalo najvažnejši činitelj na svetu, kar bo pa tudi še v bodoče. Mimo tega stanu in njegovih potreb ne morejo niti najbolj zmogni državniki sveta. **Zakaj najprej je vendar treba preskrbeti ljudstvu njegov vsakdanji kruh, potem šele se da delati vsa ostala politika.**

Kmet, pa naj živi kjerkoli na zemeljski krogli, je torej tisti važni činitelj, ki prideluje hrano in je tudi sicer **najtrdnješa ter najvažnejša finančna upora države**. Prej in bolj, kakor na industriji in sve ostalo, se je gledalo na to, da se je razvijal kmet, in če se je ta misel kjerkoli opustila in se kmetu ni nudila zadostna zaščita, se je to polagoma, toda prav gotovo maščevalo.

Po svetovni vojni je prišla, kakor je bilo pričakovati, težka svetovna kriza. Ves svet ječ in se zvija pod njeno težo. Veliki in mali državniki iščejo izhoda iz nje. V tem oziru gre marsikomu priznanje za njegove sposobnosti, pri tem pa se morajo vsi ti vedno zavedati, da z njimi vred v veliki meri **rešuje vprašanje krize tudi kmet**. Saj mirno nosi vsa bremena, dela vztrajno in pridno na svoji grudi naprej, čeprav za svoje delo ne dobiva pravega priznanja. Vesel je, če mu njegovo garanje prinaša toliko, da se more vzdržati na svojem posestvu in da ima zase ter za svojo družino horni vsakdanji kruh. V največjo nevarnost bi se podajala ona država, ki bi kmetu nalagala neznosljiva bremena, tako da bi več ne mogel vzdržati na svoji grudi. Med vsemi stanovji se sme od kmeta še najmanj pričakovati kak zunanji odpor ali upor. Zavedati pa se je treba, da je kmetov upor **dovolj velik** že tedaj, ko ne more več

plaćevati svojih obveznosti in ko mora oblast s silo izterjavati iz njega davčne zaostanke in ostale javne dajatve. Danes smo, žal, res že prišli tako daleč, da so taki primeri vsesplošni in na dnevnem redu.

Kako tudi pa naj kmet krije svoje obveznosti in kje naj vzame potrebna sredstva, če pa se mu **zapira povsod trg za njegove pridelke**? Cene vseh kmečkih pridelkov so danes tako silno nizke, da ni plačana niti petina kmetovega truda in žrtvovanja, pa še za te sramotne cene jih ne more spraviti v denar.

Pogosto slišimo in beremo navsete, **kako naj kmet izboljša kakovost svojih pridelkov in kako naj poveča svojo proizvodnjo**. Zakaj pa? Kam naj vendar gre s temi izboljšanimi in pomnoženimi pridelki? Obenem pa si oglejmo nekoliko tudi naše kmečke domove. Ali niso že močno zanemarjeni in v razpadanju? Koliko potreb se vidi na njih in v njih, koliko popravil je potrebnih. Mnogo trgovcev in rokodelcev bi živelo, če bi imel kmet denar in bi mogel naročiti vsa popravila in nove potrebne stvari. Toda, odkod naj vzame denar?

Pri vsem tem premišljevanju in opazovanju moramo naglasiti predvsem eno resnico: **Šele, ko bo dobro kmetu, bo dobro vsemu svetu!**

Zavedamo se, da tudi od sedanje vlade, ki ne upošteva preveč dejstva, da imajo v Jugoslaviji 82 odstotkov od celotnega prebivalstva — kmetov, ne moremo pričakovati, da bi v času vsesplošnega zastoja delala kake čudeže. Pač pa se sme upravičeno od nje zahtevati, da svojo skrb v prvi vrsti obrne v prid kmeta, ker bo to delo predvsem v njeno korist in v dobrobit vse jugoslovanske skupnosti.

Če bo država s podvojeno silo podprla kmetovo borbo za existenco njegovega doma in grude, bo obenem preprečila in onemogočila vsak uspeh silne podtalne komunistične in revolucijske pro-

pagande, ki jo vsi občutimo okrog sebe in ki je tudi vlada ne more zanikati, česar tudi ne poskuša. To je pokazal sam notranji minister v svojem ekspozetu v proračunski debati pred parlamentom. **Zslovesno** Le z dejansko in zadostno pomočjo kmetu, — seveda ne sme zanemariti tudi drugih stanov, — bo utrdila v našem podeželskem človeku vero, da resnično stremi za redom in mirom med državljanji ter za njihovim blagostanjem.

Papiga

Gorí, gorí! Gasilci trobijo, velika lestva pridrdra, ponosno stoje ob njej možje v čeladah. Pred hišo nekje v Gradišču se ustavijo, začujejo se povelja, lestvica se začne vzpenjati. Ogromno ljudi.

«Kje pa gorí, gospod?» vpraša nekdo.

«Nikjer.»

«Pa so vendar tu gasilci?»

«Seveda so.»

«Potem mora vendar goreti?»

«O zakaj pa? Prav nič ni treba, da gorí. Gasilci so bili le poklicani, ker je ušel neki papagaj.»

«Papagaj?»

«Da. V prvem nadstropju staneje policijski komisar, ki mu je ušla papiga. Zelo inteligentna žival, govori bolje, kakor kak narodni poslanec!»

«No, no!»

«Častna beseda! Moja sestrična namreč služi pri komisarju in ona mi je pravila, kako govori papiga. Na primer: V imenu postave, odprite!»

«Bežite, no!»

«Resnica! No in danes zjutraj pride moja sestrična v sobo, ko se za njo zadere: V imenu postave, odprite! Ona, vsa zmedena, odpre okno, papiga pa ven!»

«Čudovita žival. Škoda zanjo.»

«Zakaj? Saj jo bodo gasilci ujeli.»

«Kaj še! Stavim, kar hočete.»

«Velja! Štiri dinarje.»

«Ze drži. Štiri dinarje.»

Gasilec je med tem prilezel po lestvi do strehe. Tam je urno segel v žleb in nekaj zagrabil, na kar je začel plezati navzdol. V roki mu je nekaj cepetalo.

«Gospod», se oglasi eden prejšnjih dveh. «Prosim za štiri dinarje. Gasilec ni prinesel papige, ampak mačko!»

Nato se odstrani zmagoslavno.

Ni pa še napravil dvajset korakov, ko priteče drugi za njim in ga ustavi.

«Brez zamere, prosim. Stavo ste le vi izgubili in prosim, da mi daste osem dinarčkov. Gasilec je namreč papigo prinesel.»

«Kako to?»

«V mački je bila. Požrla jo je.»

«Kako pa to veste?»

«Veste, papiga je ravnokar od znotraj potrkala in rekla: V imenu postave, odprite!»

Na pošti:

«Prosim, ali je zame tu pismo pod šifro: Tisoč poljubčkov?»

Poštni uradnik: «Ne, takega pisma ni, pač pa je tu neko pismo pod šifro: Tisoč in petdeset poljubčkov!»

«To bo pravo! Veste, moj zaročenec je bančni uradnik, pa takoj tudi prišteje petodstotne obrestil!»

Obutev se podraži
po 1. aprilu vsled nove banovinske trošarine.
Pohitite, kupite še danes

Gato

Kako živi japonski delavec

Marsikdo se je že vpraševal, kako more japonsko blago konkurirati izdelkom evropske industrije na vseh evropskih tržiščih. Bistvo te uspešne konkurence je v silno ceni produkciji Japonske, ki ima svojo oporo v skromnosti japonskega delavca in v povsem drugačnih delovnih razmerah, kakor pa vladajo v Evropi ali v Ameriki. Zato si nekoliko podrobneje ogledjmo življenje in njegove pogoje s stališča japonskega delavca.

Japonski delavci delajo navadno sam nekaj let in le majhno število jih ostane vse svoje žive dni delavec. Redno se sprejemajo Japonci na delo samo za nekaj let; ta sistem je bil v začetku vpeljan le v tekstilni industriji in šele pozneje so ga prevzele tudi druge industrijske panoge, ker na Japonskem prevladuje želja, da se kar najbolj izkoristijo zmožnosti delavcev, mimo tega pa tudi dovršenost strojev omejuje potrebo kvalificiranih in strokovnih delavcev zgolj na nekatere panoge. Od 69 milijonov prebivalcev je še danes 40 milijonov navezanih na obdelovanje riževih nasadov in polj, na gojitev sviloprejk in v zadnjem času tudi na pridelovanje pšenice.

V tovarnah so zaposlene v pretežni večini ženske, ki prejemajo običajno le polovico moške meзде. Devet desetih tega ženskega delavskega proletarijata predstavljajo dekleta med 20 in 30 leti, v nekaterih panogah industrije pa tudi deklice med 15 in 20 leti. Posamezen delavec v tekstilni tovarni streže 400 do 800 vretenom in dela običajno 8 do 9 ur na dan. Povprečna dnevna mezda znaša okrog 9 Din, od tega pa se odbija po 2 Din za hrano, dočim imajo stanovanja brezplačno. Stanujejo kakor vojaki, kar pa Japoncem ni toliko v breme, kakor bi to bilo na primer evropskim delavcem, ker so navajeni, da žive v večjih družinah, patrijarhalnih celotah. Večina podeželskih žensk stremi edino za tem, da pride v tovarno, ker ima tamkaj kljub nizki mezdi vendarle še možnost, da si prihrani kako paro, s čimer pozneje poplača dolge svoje rodbine in si vrhu tega še nabavi poročno opremo. To pa je omogočeno s tem, ker delodajalci ne izplačujejo nameščencem vse plače, temveč samo en del za vsakdanjo prehrano,

da si morejo n. pr. v tovarniških trgovinah kupovati sadje in druge stvari, dočim izplačujejo ostanek plače šele tedaj, ko odpuste delavca iz službe.

Prehrana japonskega delavca je silno skromna: zjutraj jo tvorijo fižol, zelenjava in čaj, opoldne se delavci nasitijo z rižem, pečeno ribo, juho in čajem, večerni list pa vsebuje zopet le riž, suho ribo, zelenjavo in čaj. Ta hrana seveda ni ravno obilna in vodi za seboj neizogibno telesno oslajenje. Lastniki tovarn se trudijo, da bi bili z delavci v dobrih odnošjih in se drže, kolikor je le mogoče, patrijarhalnih razmer, ki vladajo v japonskem rodbinskem življenju. Delavci imajo vsak mesec po štiri proste dni, ne poznajo pa socialnega zavarovanja v evropskem smislu. Kljub temu pa prejme večina delavcev od tovarnarja dva do trimesečno celotno plačo, ko zapušta tovarno. Narodna socialistična stranka je sicer res vnesla v svoj program dosego socialnih privilegijev za japonske delavce, vendar ni preveč verjetno, da bi mogla doseči kak izdatnejši uspeh, ker vlada na Japonskem velika preobilica moči in je vsaka stavka nemogoča že iz enostavnega razloga, ker je vsak trenutek na razpolago dovolj novih živih strojev.

Prav tako so skoraj brez vsakega vidnejšega pomena razne sindikalne zveze, katere je ustanovil znani japonski socialist Sen Katajama.

Od leta 1929. so znatno padli režijski stroški, kakor tudi število delavcev. Čeprav je istočasno 60 velikih tovarn podvojilo svojo produkcijo, se je vendar število zaposlenih delavcev znižalo za 16%. Znatne težave izživlja tudi konkurenca malih podjetij, ki ne poznajo v svojih obratih zakonitega delovnega časa; teh malih podjetij z manj kakor desetimi delavci je na Japonskem nad 40.000, dočim je velikih tovarn z nad tisoč delavci komaj 165. Tri petine vsega delavstva delajo v podjetjih z manj kakor petimi delavci. Mnogi delavci delajo za tovarne tudi doma z svojo družino vred in zaslužijo običajno po 600 do 700 dinarjev na mesec, od česar porabijo za prehrano družine z dvema otrokoma komaj po 250 do 280 dinarjev.

Za grudo in dom

DOBER GOSPODAR.

V našem časopisu se vse premalo govori o glavnem činitelju na kmetiji, to je o onem, od katerega v pretežni večini zavisi sreča ali propast vsakega posestva: o gospodarju. Kjer je gospodar na mestu in kjer vodi delo na kmetiji modra glava s čvrsto roko, tam to delo tudi rodi lepe sadove. Zdi se pa, da je na našem podeželju vse preveč nekakih sitnih «komandantov» in vse premalo pravih gospodarjev. Dober gospodar mora imeti za vsako leto že vnaprej pripravljen svoj gospodarski načrt, ki ga izdela ob sodelovanju vse družine v najugodnejšem zimskem času. Posli in družinski člani morajo vedeti za svoje delo redno vsak dan; delo jim je treba razdeliti tako, da se drže po možnosti bolj skupaj, ker pač vsakdo dela rajši v družbi, kakor pa sam. Najprej je treba izvesti eno delo, nato pa se šele lotiti drugega. Gospodar mora točno vedeti, koliko in kaj se da v določenem času narediti. Spočetka naj bo zraven, če mu že ni mogoče biti ves čas, in pokaže naj mlajšim, kako se dela. Seveda pa mora vse to sam popolnoma obvladati že iz mladosti. Le tako gre delo naglo, uspešno in pravilno od rok. V razdelitvi in dodelitvi dela pokaže gospodar svojo vrednost, s katero si zasluži svoj naslov. Nedvomno pa je

treba imeti za tako delo precej strokovnega znanja iz mladih let ter precej naravne bistrosti. Brez smisla pa naposled za gospodarja tudi ni stari narodni pregovor, da tudi pri kmetovanju «besede mičejo, vzgledi pa vlečejo».

PODRAŽITEV GALICE.

Iz raznih krajev naše domovine, predvsem pa iz vinorodnih, je kmetijsko ministrstvo prejelo celo kopo nujnih predstavk, da se letos na vsak način maksimirajo cene modre galice ali pa da ministrstvo odobri izredne kredite, s katerimi bi se znižala nabavna cena galice in omogočila njena izdatna uporaba v jugoslovanskem vinogradništvu in sadjarstvu. Te predstave imajo svoj vzrok v tem, ker tovarne modre galice nočejo dati svojega izdelka na trg po cenah, kakršne so bile, čeprav je sezona za škropljenje že pred vrati; zato tudi nočejo sklepati nobenih naročil. Da letošnje cene galice na trgu še niso znane, je krivo množestveno oboroževanje po vsem svetu, zaradi česar je povpraševanje po bakru silno naraslo in so se cene bakra nezasišano dvignile. V resnici pa ta podražitev bakra ne bi smela vplivati na cene modre galice že v letošnji pomladi, ker so sedanje zaloge galice tovarne izdelale še lani po mnogo nižjih nabavnih cenah bakra, kakor pa so današnje.

POZABLJENO PROSO.

Naš narod je imel nekoč prav zelo v čislih proso, ki pa je danes pri nas že skoro pozabljena žitna rastlina. Neizbrisano je ostalo dejstvo, da je prav ob mlečni kaši zrasel zdrav in močan rod. V «modernejših» časih je kašo izpodrinil riž, za katerega moramo izdajati vsako leto težke milijone narodnega dohodka v tujino. Star pregovor pravi, da proso lepo rodi le, če je redko sejano in devetkrat opleto. Še obilneje pa nam proso obrodi, če ga vzgojimo na kitajski način. Že mnogo malih posestnikov in batarjev se je oprijelo tega načina. V dobro zrahljano zemljo potegnemo po 15 cm narazen vzdolžne riže, v katere plitko posejemo po 10 cm vsakebi po nekaj prošenih zrn. Ko požene rastlina tretji list, proso okopljemo in posujemo. Čez 14 dni to delo ponovimo in jeseni bomo pridelali na močnih šopih, ki bodo tako zrasli, težko latje, polno debelega prosa.

BOLEZNI ŽIVINE.

Zimski, prav nič manj pa tudi vlažni pomladanski čas, je zelo ugoden za razvoj nekaterih boleznih domače živine. Prehlajenje ni nikdar tako pogosto, kakor ravno v omenjenem času. Največkrat je prehlajenje zelo milo in nenevarno, pogosto pa more resno ovirati hranjenje in prebavljanje, včasih pa celo redno dihanje. Vlažen in mrzel zrak škoduje nosu, grlu in pljučam, če pride nenadoma s temi organi v dotiko. Posledice nenadne vdihavanja mrzlega zraka poznamo že pri ljudeh in so iste, kakor pri živalih. Najbolj navadna bolezen je nosni katar ali navadno prehlajenje, ki je zelo pogosto, kadar se vreme hitro menjava. Spoznamo ga pri živalih po pogostem kihanju. Bolezen se večkrat razširi tudi na očesno kožo in oči se začnejo solziti. Ta bolezen pa je precej nedolžna in žival običajno brez tuje pomoči sama ozdravi v enem ali dveh tednih. Nevarnejša je angina, ki jo opazujemo pogosteje zlasti pri konjih. Spoznamo jo najlažje po tem, če žival kašlja. Kašelj je najprej suh in kratek, pozneje pa zategnjen in vlažen. Pri tej bolezni zateče koža v grlu, vsled česar je otežkočeno dihanje in požiranje krme. Žival nima teka, zelo malo se čisti in ima tudi nekoliko mrzlice. Angini podobna bolezen je bronhitis, ki jo doženemo po visoki mrzlici, hudem kašlju in težkem dihanju. To bolezen ima žival, če je napaden sapnik. Če so napadena pljuča, ima žival pljučnico, ki jo spoznamo po istih znakih, le da so podvojeni. Dihanje je zelo otežkočeno in žival je močno pobita. Pljučnica je zelo resna bolezen, za katero trpi predvsem konj. Kako naj zdravimo te bolezni? Ne puščajmo k bolnim živalim ne mraza ne prepiha. Bolna žival mora biti na miru, na zmerno toplém kraju, kjer je zrak čist in miren. S tem smo že odstranili glavne vzroke vseh štirih boleznih. Pri težavnejšem primeru uporabljamo za zdravljenje terpentini ali katran. Vzamemo pol škafo vroče vode, vlijemo v njo dve navadni žlici terpentinovne esence in pustimo žival, da vdihava paro. Da plini ne uhajajo, držimo nad glavo živali toplo odejo. Enako postopamo s katranom. Pri angini drgnemo živali grlo s španskim oljem, ki ga dobimo v drogeriji pod imenom «ollo cantaridato». Pri pljučnici je treba pokačiti živinozdravnika in se strogo držati njegovih navodil. Hrana mora biti v tem času mehka; priporočajo se oljne tropine z vlažno rezanico, krepčilne pijače itd.

Obtoženec na sodišču:

«Gospod sodnik, zakaj je prosjanje zločinstvo, ki ga oblastva tako preganjajo, če pa je istočasno od tistega, ki daje, to velika vrlina in dobro delo?»

S knjižne police

Romeo in Julija na vasi. Švicarski pisatelj Gottfried Keller je pred davnimi leti napisal to knjigo. Presadil je v lepo švicarsko hribovsko pokrajino motiv nesmrtnih ljubljencev iz Shakespearejeve tragedije, te strašne obtožbe človeštva. In čudno. Vse v tej knjigi je tako podobno našim krajem in ljudem, da se nam zdi, kakor bi brali Jurčiča, tega tvorca in mojstra našega ljudskega romana. Zaradi malenkosti na smrt sprti družini, ljubezen med otrokoma obeh družin, drugi vaščani, sejni na vasi, vse je tako, kakor da bi se v današnjih dneh dogajalo med nami. Zato bo ta knjiga za naš knjižni trg dogodek, kakršnih doživimo vobče le malo. Izdala jo je založba «Evalit» med desetimi knjigami vsakoletnega programa svoje rodbinske zbirke. Razen nje je izšel v isti knjižnici epos junaških plemičev «Mali vitezi», duhoviti Oppenheimov kriminalni roman «Igra za prostost», zgodba priljubljenega nemškega pisatelja, našega rojaka barona Gagera «Beg iz pekla» in duhovita humoreska «Dnevnik malopridnega Jurčka», ki je vsakomur najlepši spomin na srečno mladost. Vseh deset knjig stane za vse leto samo 67 dinarjev, naročniki zbirke pa dobe razen tega še družinsko revijo «Priatelj» za polovično ceno. Uprava «Priatelja» je v Ljubljani, Dalmatinova ulica 8.

Sinclair Lewis: Mantrap. Založba «Evalit» v Ljubljani je izdala pravkar to mojstrovino poslednjega ameriškega Nobelovega nagrajenca. «Mantrap» ni prvo Lewisovo delo, ki smo ga dobili v slovensčini, toda vsekakor eno najboljših in človeku najbližjih. Godi se v Ameriki, na Divjem zapadu, v krajih, kjer vča-

sih po več dni ne srečaš žive duše. V tem okolju se odigrava romantična zgodba uživanja naveličanih ljudi, razpleta se roman, ki prirase človeku k srcu, da ga ne more odložiti, dokler ga ne prebere do konca. Krepki prevod mojstra Vladimira Levstika prav nič ne zaostaja za originalom. Knjigo je lepo opremil arh. Mitja Švigelj. Izšla je v letnem programu «Evalitove» zbirke lep slovni del, ki obsega vsako leto deset knjig. Razen nje smo letos dobili v tej zbirki še drugega Nobelovega nagrajenca Poljaka Žeromskega z obsežnim romanom «Povest greha» v prevodu Franceta Vodnika, Merlinovo «Ljubzensko pesem Azije» v prevodu Vlaste Tancigove in prevod senzacionalnega dela iz povojne Rusije, Vojinove, «Pisani kamni», ki so zadnje čase eno najbolj čitanih del v Evropi, zlasti odkar so jih v Rusiji prepovedali, češ da preveč žarko in brezčezno razkrivajo rusko življenje. Vse knjige stanejo mehko vezane samo 100 dinarjev, v platnu pa 60 dinarjev več. Razen tega dobe vsi naročniki zbirke revijo «Priatelj» za polovično ceno 32 dinarjev. Če si želite knjige in revijo ogledati, pišite upravi «Priatelja», ki vam bo poslala brezplačno in brezobvezno na ogled eno knjigo in eno številko «Priatelja». Uprava «Priatelja» je v Ljubljani, Dalmatinova ulica 8.

Zelo mlad in precej nežen gospod je dvoril lepi dami ter jo vprašal: «Slišal sem, gospodična, da ste vegetarijanka?»

«Seveda sem. S tem pa še ni rečeno, da se zanimam za vse, kar je zeleno!»

Hotel „Mariborski dvor“ v Mariboru

na novo otvorjen
Sobe od Din 20.- do Din 30.-
Centralna kurjava in tekoča voda

PRIHAJAMO ZOPET IN PRINAŠAMO ZADNJE NOVOSTI ZA POMLAD

A. & E. Skaberne

OGLEJTE SI IZLOŽBE! LJUBLJANA OGLEJTE SI IZLOŽBE!

Gostilna „ŠTRAJZEL“

Vinarna Šibenik

Vam nudi najboljše

odlikovana vina

BUJAS MARTIN

Belo Maraskina 10.—, črno Lasina 10.—, belo 8.—

in črno 7.— din liter.

Veselo Alelujo želi vsem cenjenim gostom

LINOLEJI
VSEH VRST

NAJPOPOLNEJŠA OBLOGA TAL

MANUFAKTURNA VELETRGOVINA

F. KS. **SOUVAN**
MESTNI TRG 24

Otroški vozčki najnovejših modelov
Dvokolesa, motorji, tricikli
Šivalni stroji pogreznjivi

Po zelo nizki ceni — Ceniki franko!

„TRIBUNA“, F. Batjel
LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4
Podružnica:
Maribor, Aleksandrova cesta št. 26

Najboljše
dalmatinsko vino

od vagonke pošiljke nadalje: maraškin, smederovsko, mozler, cviček in kraški teran, kraško šunko, domačo salamo

Restavracija pri „LÉVU“ LJUBLJANA

Za ne dobimo po narejenih prashov zahtevali bomo vedno in izrecno prave:
Adria

Velikonočna gnjat

fina in poceni

Anton Tavčar
Maribor, Jurčičeva ulica 3

Halo! Pomlad se bliža! Halo!

Vsi, ki želite, da za denar, ki ga izdate za soboslikarska in plesarska dela, dobite res prvovrstno izoršitev. Vam priporočamo, da se obrnete na poznano in solidno turško

Jelčič Angelo, Ljubljana VII
pleskar, ličar, sobo- in črkoslikar za stavbe in pohištvo
Celovška cesta št. 65 — Telefon št. 38-40

Priporoča se za vsa v elektrotehnično stroko spadajoča dela in dobave

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE
Mihelčič Ivan - Ljubljana
BORŠTIKOV TRG ŠT. 1, TELEF. 27-04

Izvršujemo vse nove napeljave, preureditve, dograditve in popravila instalacij za luč, moč, signale, radio itd. Popravljamo vse električne aparate, motorje, likalnike itd. Dobavljamo za instalacije in popravila prvovrstni material, kakor tudi svetila in žarnice.

Pojasnila v strokovnih zadevah brezplačno. Cene zmerne. Postrežba točna in solidna. Zahtevajte reference. Nočna služba za nujna popravila. Kličite telefon 27-04.

Najboljšo velikonočno gnjat in štajersko perutnino nudi

Slamič

Gospodsvetska c. 6, Prešernova 5, Napoleonov trg 3.
Na željo se gnjat tudi brezplačno skuha.

Ve za **Veliko noč**
rabite lahko obutev

74295-16
Novost! Elegantni toleu-čevlji iz tifina, z lepim okrasom v zeleni in rufarji barvi. Elastično podstavljen gum. podplatom. Stanejo samo Din 59.-

45380-04
Za lepa dneva. Najprikladnejši in najcenejši otroški platinasti čevlji z usnjatim podplatom. Od št. 19-28 Din 12.-, od 28-35 Din 15.-

2962-44883
Lahke in močne otroške sandale z najboljšega materiala z usnjatim podplatom. Stanejo samo Din 29.-

2325-44793
Zadnji model elegantnih čevljev iz sembla s špango, z lepim okrasom, usnjatim podplatom in polvisokom petom. Stanejo Din 129.-

5842-05
Otrokom za svobodno priložnost. Lakaste čevljičke s špango. Od št. 27-30 Din 50.-, od 31-34 Din 60.-

2305-64231
Elegantne čevlje za sprehode in obiske od črnega sembla z usnjatim podplatom in polvisokim petom Din 129.-

2967-44800
Udobne in lahke moške sandale z usnjatim podplatom in gumijastom petom. Din 69.-

5927-44827
Elegantni moški polčevlji iz finega tel. boksa s usnjatim podplatom in gumijastom petom. Črne ali rufarje Din 109.-

2927-44864
Najnovejši spomladanski model za gospode. Iz finega perforiranega boksa in z močnim usnjatim podplatom Din 79.-

937-64842
Trpetni moški čevlji iz močnega boksa z gum. podplatom. Brez okrasa Din 79.-

5305-09
Za elegantno, damo! Čevlji iz sembla z vt. soko peto in lepim okrasom. Din 129.-

Bata

Gostilna FIGOVEC LJUBLJANA
Tyrševa cesta 13
se vlnudno priporoča za obisk

Dietni kruh za sladkorno bolne in sladki kmečki kruh dobite v prvovrstni kvaliteti v pekarni

Rakuša Karl
Maribor, Koroška c. 26

Moške obleke
od Din 160.— naprej

Damske plašče
od Din 170.— naprej

in

Otroške obleke
prodajamo po neverjetno nizkih cenah!
Največja izbira posameznih hlač in pomladanskih plaščev!

„SOKO“ OBLEKE
Ljubljana, Sv. Petra c. 23 in Celovška c. 63.